

No: 1731 – Menş e Adı

KAŞ MARGAZ ÜZÜMÜ

Tescil Ettiren

KUMLUCA TİCARET VE SANAYİ ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 20.10.2023 tarihinden itibaren korunmak üzere 02.05.2025 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1731
Tescil Tarihi	: 02.05.2025
Başvuru No	: C2023/000262
Başvuru Tarihi	: 20.10.2023
Coğrafi İşaretin Adı	: Kaş Margaz Üzümü
Ürün / Ürün Grubu	: Üzüm / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası
Tescil Ettirenin Adresi	: Yeni Mahallesi Ahmet Ali Ağa Bulvarı Kumluca ANTALYA
Coğrafi Sınır	: Antalya ilinin Kaş ilçesinin Üzümlü, İslamlar, Çayköy, Dere, Kemer, Çavdır, Aklar, Çamlıköy, Palamut, Yuvacık, Pınarbaşı, Çamlıova, Bezirgan, İkizce, Hacıoğlu, Sütleğen, Beldibi, Gürsu, Ortabağ, Doğantaş, Kasaba ve Uğrar mahalleleri
Kullanım Biçimi	: Kaş Margaz Üzümü ibareli aşağıda yer alan logo ve menşe adı amblemi ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında Kaş Margaz Üzümü ibareli logo ve menşe adı amblemi işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Kaş Margaz Üzümü; *Vitis vinifera* L. türünün *Margaz* çeşidi kullanılarak Kaş ilçesinde üretilen ve sofralık olarak tüketilen bir üzümdür. Coğrafi sınırın; killi-tınlı ve kumlu-killi-tınlı yapıda, organik madde içeriği yönünden yeterli seviyede, pH'ı hafif alkali karakterde, kireç içeriği fazla, tuzsuz ve drenaj sorunu olmayan topraklarında yetiştirilir.

Kaş Margaz Üzümünün ayırt edici özellikleri yetiştiği coğrafi sınırın iklimi, toprak yapısı ve güneye bakan yamaçlarda yetişiyor olması ile ortaya çıkar. Coğrafi sınırın karakteristik Akdeniz iklimi koşulları ile batı-güneybatı ve kuzey yönlerinden esen rüzgârları; meyvenin soğuklama ihtiyacını karşılarken, vejetasyon dönemindeki sıcakları ve bağların güneye bakan yamaçlarda bulunması; güneşlenmesini, uzun yıllar yağış ortalamasının (526-846 mm aralığında) oldukça yeterli olmasının yanı sıra özellikle çiçeklenme-hasat dönemi arasında (haziran-eylül 27-55 mm aralığında) düşük miktarda yağmur alması; olumlu bir şekilde kendine has şeker-asit ve tanen dengesini ve istenilen hasat olgunluğuna gelmesini sağlar. Özellikle Kaş Margaz Üzümünün briks değerinin % 20 ve üzerinde olması hasat olgunluğu için önemli bir kıstastır.

Kaş Margaz Üzümünün Bazı Fiziksel ve Kimyasal Özellikleri (üzüm sırasında)

Özellik	Değer
Titrasyon asitliği (tartarik asit cinsinden) (g/100g)	3,3-4,2
pH	3,92-4,16
Suda çözünebilir kuru madde (briks değeri) (en az, %)	20
Toplam fenolik madde (mg GAE/kg)	2352-2527
Toplam tanen (g TA/kg)	1,03-1,77

Oldukça dayanıklı sap ve tane yapısına sahiptir. Bu sebeple yetiştiği coğrafi sınırın toprak ve iklim yapısına bağlı olarak yüksek rakımlarda (800-1100 m) aralık-ocak aylarına kadar dalında dayanım sağlayabilmekte olup bekledikçe tane kabuk rengi gül rengine döner. Salkım ağırlığı 440-500 g, tane ağırlığı ise 3-5 g'dır.

Genç sürgünlerde yapılan gözlemlerde; sürgün ucu çok açık, yoğun bir yatık tüylülük ve orta derecede antosiyanin renklenmesi bulunmakta olup sülüklerin sürgün üzerindeki dağılımı kesikli (2+0+2) yapıdadır.

Genç yaprak üst yüzeyi yeşille birlikte antosiyanin noktalarına sahiptir. Yaprak alt yüzeyinde damarlar arasında yoğun yatık tüylülük bulunur. Uzun bir sülük yapısına sahiptir.

Olgun yaprak özelliklerine bakıldığında ise genel olarak orta büyüklükte yaprağa sahiptir. 5 loplu bir yaprak yapısı mevcuttur. Yaprak üst ayası ana damarlarında orta derecede antosiyanin renklenmesi bulunur. Yaprak sapı cebi yarı açık durumdadır. Yaprak üst ve alt ceplerinin taban şekli U şeklindedir. Yaprak alt yüzünde yatık tüylülük orta derecede olup dik tüylülük ise seyrek durumdadır.

Salkım yapısı konik ve orta sıklıkta olup büyük-çok büyük salkımlara sahiptir. Genellikle irilik olarak büyük, yeşil-sarı, geniş eliptik tanelere sahip olup rakım yükseldikçe ve dalında bekledikçe tane rengi pembe-kırmızıya döner. Tanenin saptan kopma direnci yüksek olup orta derecede kabuk kalınlığına sahiptir. Bu durum üzümün muhafaza ve nakliyesinde raf ömrünün diğer üzüm çeşitlerine göre daha uzun olmasını sağlar. Çekirdek en ve boy olarak uzun yapıda olup tek çekirdek ağırlığı orta seviyededir.

Üretim Metodu:

Bağ Tesisi:

Kaş Margaz Üzümü yetiştiriciliğinde yeni bir bağ kurarken iyi bir kök gelişimi için, sonbahar aylarında ve arazinin kuru olduğu dönemlerde, ortalama 40 cm derinlikte krizma yapılır. Dikim için arazinin durumuna göre goble (yer bağı), duvar veya çardak sistemlerinde 1,5 x 3 m sıra arası ve 1,5 m x 2 m sıra üzeri mesafeler verilir. Dikimde; toprağın yapısı, taşlılık ve nematod ile bulaşıklık durumu göz önünde bulundurularak 41 B (41 B Millardet et de Grasset), 420 A (420 A Millardet et de Grasset) ve 140 Ru (140 Ruggeri) Amerikan asma anacı üzerine aşılı Margaz üzüm çeşidi asma fidanları kullanılır. Yeni tesis edilecek olan bağlarda nitelikli çelik, aşı kalemi ve fidanların kullanılması büyük önem arz eder. Uzun yıllardır mevcut şartlara adapte olduğu için nadiren kendi kökü üzerinde bağlar da tesis edilebilir. Üzüm bağları, genellikle çardak sistemi terbiye şekillerinde kurulur. Eski asmalar ağaçlara sarılı olarak ya da çardağa alınmış şekilde yetiştirilir. Sıralara; iklim, toprak şartları ve arazinin meyil durumu da göz önünde bulundurularak yön verilir. Bağlarda en iyi güneşlenme; kuzey-güney veya doğu-batı istikametleri dizilimi şeklinde yapıldığında gerçekleşir. Küçük arazilerde ise sıraların uzun kenara paralel olarak yapılması tavsiye edilir. Dikimden itibaren ilk 2 yıl kök gelişimi ve şekil verme aşaması olup 3. ya da 4. yıldan itibaren istenilen verim başlar.

Toprak ve İklim İstekleri:

Kaş Margaz Üzümü; hafif-orta bünyeli, iyi havalandırılabilen, iyi nem tutan, tuz içeriği düşük, iyi dayanım sağlamış ve bulunduğu topoğrafik durumdan kaynaklı kireç içeriği yüksek, kumlu-killi-tınlı yapıda, pH'sı hafif alkali karakterdeki topraklarda yetiştirilir. Akdeniz iklimi ve özellikle denizden gelen rüzgârlar üzüm yetiştiriciliğini olumlu etkileyen başlıca iklim koşullarıdır. Asmada döllenmenin istenilen şekilde olabilmesi için yağış ve sis olmaması ve günlük ortalama sıcaklığın 15 °C'nin altına düşmemesi istenir.

Toprak Hazırlığı ve Gübreleme:

Bağcılıkta toprak işleme; yabancı otlarla mücadele, toprağın havalandırılması ve ısıtılması, toprakta bulunan bitki besin maddelerinin alımının kolaylaştırılması ve kayıpların önlenmesi, toprağın su tutma kapasitesinin artırılması, sulama ve yağışlardan sonra toprak yüzeyinde oluşan kaymak tabakasının kırılarak su kaybının önlenmesi ve gübrelerin toprağa karıştırılması amacıyla yapılır. Dikimden önce arazinin düzeltilmesi, yapılacak diğer yetiştiricilik faaliyetlerini de kolaylaştırır.

Üzüm bağlarında sonbahar ve ilkbahar aylarında olmak üzere yılda 2 defa toprak işlenir. Coğrafi sınırın kumlu-killi-tınlı yapıda olması ve bölgenin vejetasyon döneminde çok yağış almamasından dolayı yabancı ot varlığı nispeten azdır. Gerekli görüldüğünde ilkbahar-yaz aylarında diskaro vb. tarım aletleri ile yüzlek sürüm yapılması uygun olur. Böylelikle yabancı ot kontrolü, yağışlar ve taşırma şeklindeki sulamalardan sonra oluşabilecek kaymak tabakasının kırılarak toprağın havalandırılması ve su kaybının önlenmesinde kolaylık sağlanır.

Asmalarda gözlerin kabarması (uyanma) öncesinde taban gübrelemesi, daneler saçma veya koruk iriliğine ulaştığında ise üst gübreleme olmak üzere yılda en fazla 2 defa gübreleme yapılır. Gübrelemede organik gübreler ve/veya mineral gübreler kullanılır. Toprak analizlerine göre gübreleme yapılması tavsiye edilir.

Budama:

Uygun teknikler kullanılarak yapılan doğru budama, bitkinin verim ve gelişimini olumlu yönde etkiler. Kaş Margaz Üzümlü asmaasında verimli gözler dikkate alınarak 4-5 göz üzerinden kısa budama yapılması uygun olur. Budama her yıl düzenli olarak yapılmalıdır.

Sulama:

Yeni bağ tesisinde, dikimden itibaren ilk yıllar bağın gelişme dönemi olduğu için, iklim ve yetiştiricilik koşulları dikkate alınarak sulama yapılır. Yağış rejiminin düzensiz, yetersiz veya kurak olduğu durumlarda, üzüm bağları mutlaka sulanmalıdır. Kaş Margaz Üzümlünün özellikle pergola (çardak) sisteminde yetiştirildiğı yerlerde yaz aylarında bitkinin ihtiyacı oranında sulama yapılmalıdır. Modern sulama yöntemleri ile damlama sulama yapılması tavsiye edilir.

Zirai Mücadele:

Bitki hastalıkları ve zararlıları, yabancı ot gibi istenmeyen unsurlara karşı zirai mücadelede ilgili mevzuata uygun bitki koruma ürünleri kullanılır. Toprağın uygun şekilde işlenmesi, toprak kabartma, çapalama vb. işlemler yabancı ot mücadelesindeki etkili yöntemlerdir.

Hasat:

Kaş Margaz Üzümlünün hasadı iklime bağılı olmakla birlikte genellikle ağustos sonu ile eylül başında yapılır. Üzümlün istenilen olgunluktaki sarı-yeşil ve tonlarındaki rengini aldığı dönemde hasadına başlanır. Üzümler sapaıyla birlikte salkım olarak ve asmalara zarar vermeden toplanarak hasat edilir. Hasat edilen üzümler gıda ile temasa uygun kasalara/kaplara alınır.

Depolama ve Muhafaza Koşulları:

Kaş Margaz Üzümlü dayanıklı sap ve tane yapısına sahip olması sayesinde muhafaza ve nakliyeye uygundur. Hemen tüketilebileceğı gibi kuru, serin, temiz ve kokulardan arı ortamlarda/depolarda muhafaza edilebilir. Depolamada üzümler üst üste fazla istiflenmemelidir.

Piyasaya Arz:

Kaş Margaz Üzümlü; ilgili gıda mevzuatına uygun etiket bilgilerinin olduğu, gıda ile temasa uygun ambalajlarda tüketiciye arz edilir.

Denetleme:

Denetimler, Kaş Ziraat Odası koordinatörlüğünde ve Kaş Ziraat Odası, Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası ve Kaş Tarım ve Orman İlçe Müdürlüğünden ürün hakkında bilgi sahibi birer personelin katılımıyla oluşan en az 3 kişilik denetim mercii tarafından gerçekleştirilir. Denetimler yılda en az bir kez düzenli olarak, ayrıca şikâyet halinde ve gerekli görülen durumlarda her zaman kontrol yapılacaktır.

Denetime esas kriterlere aşağıda yer verilmektedir.

- Üretimde Margaz çeşidi üzümün kullanılması.
- Üretim metoduna uygunluk.
- Kaş Margaz Üzümlü ibaresinin ve menşee adı ambleminin kullanımının uygunluğu.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.